

Sb. Na další odvolání Terezie F. vydal zem. úřad v Praze nař. rozhodnutí, jímž zrušil výměr okr. úřadu, jakož i výměr stěžující si pojišťovny a vyslovil, že Terezie F. jako zaměstnankyně firmy Eduard S. podléhá nemocenské pojistné povinnosti podle § 2 zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb. V důvodech uvedeno, že Terezie F. je provisiční zástupkyně firmy Eduard S., vyšivačství v K., navštěvuje na příkaz firmy zákazníky a nové zákaznictvo získává. Za tuto činnost, která jest jediným jejím zaměstnáním, ježto žádnou jinou firmu nezastupuje, a jediným pramenem výživy, dostává od firmy provisi.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí podané nss uvážil: — — — — —

Žal. úřad dospěl k závěru, že Terezie F. jest jako zástupce na provisi zaměstnána u Eduarda S. na základě smluvního poměru služebního. Proti tomuto závěru nevznáší stížnost námitek, a jest pak z něho vycházeti i nss-u. Ale pak dopadá na Terezii F. ustanovení § 1 odst. 1 č. 5 zák. z 21. února 1929 č. 26 Sb. o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, a jest podle něho Terezie F. podrobena pensijní pojistné povinnosti. Zákonem z 1. července 1926 č. 117 Sb. jest pak v § 1 stanoveno, že pro zaměstnance podrobené pojištění podle právních předpisů o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců zůstávají i přes 30. červen 1926 v platnosti ustanovení §§ 1—10, 13, 19—38 a 41 odst. 1 zák. z 30. března 1888 č. 33 ř. z. a zákonů jej pozměňujících a doplňujících, jinak se na ně vztahují ustanovení zák. z 9. října 1924 č. 221 Sb.

Žal. úřad vyslovil, že Terezie F. podléhá nemocenské pojistné povinnosti podle § 2 zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb. Tím dal zřejmě najevo, že na Terezii F. vztahuje všechna ustanovení zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb. Leč podle toho, co uvedeno, mohla Terezie F. podléhati pojistné povinnosti jen podle § 1 zák. č. 33/88 ř. z. ve znění zák. č. 268/19 Sb., a vztahovala se pak na ni ustanovení zák. č. 221/24 Sb. jen potud, pokud pojistný poměr nebyl upraven předpisy §§ 10, 13, 19—38 a 41 odst. 1 zák. č. 33/88 ř. z. a zákonů jej pozměňujících a doplňujících, kteréž předpisy nejsou zcela konformní s obdobnými ustanoveními zák. č. 221/24 Sb.

Uznal-li proto žal. úřad na pojistnou povinnost Terezie F. podle § 2 zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb. a tím její pojistný poměr podrobil účinnosti všech ustanovení těchto zákonů, jest jeho rozhodnutí nezákonné.

Č. 11.204.

**Pojištění nemocenské, invalidní a starobní:
Vznik smluvního poměru pracovního, zaměstnání vedlejší nebo příležitostné.**

(Nález ze dne 10. dubna 1934 č. 6906.)

V ě c: František T. ve V. proti zemskému úřadu v Praze o pojistnou povinnost.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Výměrem z 10. prosince 1928 vyslovila okr. nemoc. pojišťovna v T., že František Ř. podléhal ve svém zaměstnání v st-lově lomu pojistné povinnosti ve smyslu § 2 zák. č. 221/24 Sb.

St-lovu odvolání vyhověl okresní úřad v Trutnově rozhodnutím z 18. února 1930 vysloviv, že František Ř. ohledně své práce u st-le pojistné povinnosti nepodléhal. V důvodech uvedeno, že František Ř. byl zaměstnán po léta jako textilní dělník a byl od května 1928 bez zaměstnání. Jako nezaměstnaný požíval pravidelné podpory v nezaměstnanosti. Práce v lomu vykonával pouze po hodinách, zcela nepravidelně a pouze příležitostně. To vysvětluje z toho, že jako textilní dělník, jenž byl k tomu ještě hluchoněmý, mohl vykonávat v lomu pouze práce pomocné. Jako nezaměstnaný musil se častěji pravidelně hlásiti u zprostředkovatelny práce v T., k čemuž potřeboval vždy delší doby, ježto lom jest od T. značně vzdálen. Z vyličeného vysvětluje, že práce Františka Ř. v lomu byla pouze zaměstnáním vedlejším a prací příležitostnou a že František Ř. ve smyslu § 2 zák. o soc. pojištění pojistné povinnosti nepodléhal.

Z tohoto rozhodnutí se odvolala okr. nemoc. pojišťovna v T., k jejímu odvolání pak žal. úřad nař. rozhodnutím v odpor vzatý výměr okr. úřadu zrušil a prohlásil, že František Ř. ve svém zaměstnání ve st-lově lomu podléhal pojistné povinnosti z těchto důvodů: Šetřením bylo zjištěno, že zaměstnání Františka Ř. v st-lově lomu bylo v kritické době jeho hlavním zaměstnáním a hlavním pramenem výživy, neboť bylo zjištěno, že v lomu byl zaměstnán po dobu asi 14 dní a nepracoval jen tehdy, když se měl jako nezaměstnaný podrobiti kontrole, což se dalo dvakrát v týdnu, a podpora v nezaměstnanosti, kterou současně (neprávem) pobíral, nevystačila mu na výživu čtyřčlenné rodiny a pobírání její pro posouzení pracovního poměru je irrelevantní.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí uvážil nss:

Podle § 2 zák. z 9. října 1924 č. 221 Sb. jest pojištěním povinen a podle tohoto zákona pojištěn, kdo v republice Čsl. vykonává práce nebo služby na základě smlouveného poměru pracovního, služebního neb učňovského, a nevykonává jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně.

Stížnost popírá pojistnou povinnost Františka Ř. předem proto, že práce jím pro st-le konané nebyly vykonávány na základě smlouveného poměru pracovního, neboť — jak stížnost tvrdí — žádné smlouvy pracovní mezi stranami nebylo. Z obsahu této námitky jest zřejmo, že stížnost vychází z názoru, že smlouvený poměr pracovní jest tu pouze tenkrát, jestliže strany výslovně a formálně uzavřely smlouvu pracovní. V tom jest však stížnost na omylu. Neboť smlouvený poměr pracovní jest tu vždy, kdykoli došlo k souhlasnému projevu vůle, pozůstávajícímu v tom, že jedna osoba — zaměstnanec — projevuje ochotu k jistým pracím a druhá osoba — zaměstnavatel — tuto pohotovost přijímá, ať již souhlasný projev vůle se stal výslovně, formálním ujednáním, nebo mlčky činy konkludentními, zejména započítím práce s vědomím

zaměstnavatelovým, výplatou mzdy a pod. Nemůže proto stížnost z toho, že nedošlo mezi stranami k formálnímu ujednání, proti nař. rozhodnutí nic vytěžit.

Stížnost hájí pak dále názor, že zaměstnání Františka Ř. u st-le nepodléhalo povinnému pojištění, poněvadž šlo o práce příležitostné. Tuto povahu prací spatřuje pak stížnost v tom, že konány byly bez pracovní povinnosti z neexistující pracovní smlouvy, nepravdělně, případ od případu, při čemž Ř. nezachovával osmihodinovou pracovní dobu a byl také st-lem odměňován příležitostně.

Ani tu nebylo možno stížnosti přisvědčiti. Poukazem na nedostatek pracovní povinnosti, poněvadž nebylo formální pracovní smlouvy, o čemž se stala zmínka již nahoře, miji se stížnost vůbec svého cíle, neboť pro otázku, zda určité práce jsou vykonávány příležitostně, nemůže míti významu, zda k výkonu prací těch se osoba pracující předem výslovně zavázala či nikoli. Avšak ani v ostatních skutečnostech nelze spatřovati momenty, jež by odůvodnily závěr, že by práce, o něž šlo, byly Františkem Ř. vykonávány jen příležitostně. Za práce konané ve smyslu cit. § 2 zák. č. 221/24 Sb. příležitostně lze totiž uznati jen ony, jež v poměru k určitému zaměstnavateli přicházejí jen jako zjev ojedinělý, nahodilý, jež právě pro svou nahodilost a krátkodobost nemohou v tomto poměru poskytnouti osobě pracující řádný zdroj příjmů. Takové ojedinělosti a nahodilosti nerovná se ovšem skutečnost, že určité práce jsou vykonávány a pak i odměňovány nepravdělně, případ od případu, jak toho zaměstnavatelův provoz vyžaduje. Že pak nezachovávání osmihodinové doby pracovní nemůže určité práci vtisknouti povahu práce příležitostné, jest na bíledni. Nemůže proto těmito skutečnostmi býti dovozováno, že práce Františka Ř. u st-le byly pouze příležitostné.

V ostatním svém obsahu brojí stížnost proti tomu, že žal. úřad neuznal práce Františka Ř. u st-le za jeho vedlejší zaměstnání. Vytýká v tom směru nejprve jako vadu, že žal. úřad prohlásil práce ty za hlavní zaměstnání Ř.-ovo, avšak neuvedl které jest jeho zaměstnání vedlejší, ač přece může se o hlavním zaměstnání mluvíti jen tenkrát, je-li zároveň nějaké zaměstnání vedlejší. Nss neshledal, že by nař. rozhodnutí trpělo z vytknutého důvodu nějakou vadou.

Nahoře citované ustanovení § 2 zák. č. 221/24 Sb. vylučuje z pojistné povinnosti práce, konané sice na základě smluveného poměru pracovního, avšak vykonávané jako zaměstnání vedlejší. Při řešení otázky, zda nějaká činnost jest zaměstnáním vedlejším, třeba zkoumati, v jakém poměru jest určitá činnost k celkové hospodářské a sociální situaci té které osoby. Není proto třeba, aby tu stály proti sobě různé činnosti téže osoby, nýbrž rozhodno jest, zda s hlediska hospodářského nebo sociálního jeví se činnost, o kterou jde, zaměstnáním podružným, t. j. takovým, jež nelze v konkrétním případě s hlediska právě vytčeného hodnotiti za životní postavení a základ existence té které osoby. Z toho pak jde, že zaměstnání, jež lze pokládati za životní postavení a základ

existence pracující osoby, může býti nazýváno zaměstnáním hlavním, aniž v této relaci jest třeba, aby tu bylo současně i nějaké zaměstnání vedlejší.

Může pak jíti jen o to, zda právem uznal žal. úřad zaměstnání Františka Ř. u st-le za jeho zaměstnání hlavní, či zda jest jej pokládati za jeho zaměstnání vedlejší. Tu pak praví nař. rozhodnutí, že zaměstnání Františka Ř. u st-le bylo v kritické době jeho hlavním zaměstnáním a hlavním pramenem výživy, neboť byl v lomě zaměstnán po dobu asi 14 dní a nepracoval jen tehdy, když se měl podrobiti kontrole, a podpora v nezaměstnanosti nevystačila na výživu jeho čtyřčlenné rodiny. Tomuto odůvodnění vytýká stížnost, že odporuje duchu pojišťovacího zákona, neboť pro pojišťovací povinnost nerozhoduje ani úplata ani výše životních potřeb, nýbrž způsob pracovního výkonu bez ohledu na úplatu, a že příležitostné práce nejsou při neexistenci služební smlouvy podrobeny pojistné povinnosti bez ohledu na to, jak vysoko jsou tyto příležitostné práce honorovány, a bez ohledu, zda jsou nutny k opatření vyživovacích nákladů. Z tohoto obsahu stížnosti jest zřejmo, že proti hořejším důvodům nař. rozhodnutí brojí stížnost, jakoby jimi žal. úřad zaměstnání Františka Ř. u st-le upíral charakter zaměstnání příležitostného, ač ve skutečnosti jimi žal. úřad popřel charakter zaměstnání vedlejšího. Jdou proto zmíněné vývody stížnosti mimo obsah nař. rozhodnutí a netřeba se jimi zabývat.

Č. 11.205.

Stavební právo (Morava): I. Podle § 28 mor. stav. ř. podléhá stav. povolení, zřídí-li vlastník pozemku nové hrazení při veřejné cestě na místo odstraněného hrazení starého. — II. Zřízení ohrady nové nebo pouhá oprava ohrady stávající? — III. Vydání demoličního rozkazu není na překážku, že od provedení stavby zřízené bez povolení uplynul již delší čas. — IV. Povolení stav. úřadu ke zřízení hrazení při veřejné cestě není nahrazeno povolením silniční správy.

(Nález ze dne 11. dubna 1934 č. 7110.)

V ě c: Bernard M. v O. proti zemskému úřadu v Brně o odstranění plotu.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Manželé Bernard a Anna M. podali proti výměru městského úřadu v O. ze dne 1. prosince 1929, jímž byli vyzváni, aby požádali za stavební povolení ke zřízení plotu postaveného při veřejné cestě č. parc. 741, stížnost k témuž městskému úřadu, ve které namítali, že plot, o který se jedná, byl nově zřízen již v r. 1921, a to na témž místě, kde stál plot dřívější, a že tudíž nejedná se o nějakou novou stavbu, vyžadující stavebního povolení. Dále podotkli, že zřízení kamenného podstavce stalo se se svolením silničního výboru